

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea unor acte normative
(privind prestarea serviciilor sociale /pe domeniul asigurării drepturilor persoanelor
cu dizabilități la trai independent și incluziune în comunitate)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea unor acte normative (privind prestarea serviciilor sociale /pe domeniul asigurării drepturilor persoanelor cu dizabilități la trai independent și incluziune în comunitate) a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Elaborarea proiectului actului normativ are la bază angajamentele asumate de Republica Moldova în contextul procesului de aderare la Uniunea Europeană și implementarea reformelor structurale prevăzute în documentele strategice naționale și europene.

Astfel, în contextul aderării la Uniunea Europeană, Republica Moldova avansează în implementarea **Agendei de reforme Planului de creștere economică al UE pentru anii 2025 - 2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului 260/2025**, care stabilește un program cuprinzător de reforme pentru consolidarea creșterii economice și a coeziunii sociale. În cadrul **Pilonului 4 – Capitalul social, Reforma 4.10** vizează îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor sociale, inclusiv prin actualizarea și uniformizarea standardelor minime de calitate în domeniul asistenței sociale, în vederea răspunsului adecvat la necesitățile populației.

Elaborarea proiectului respectiv derivă și din măsurile stabilite în:

- **Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, Capitolul 19 „Politica socială și a muncii”, privind accesul la servicii de îngrijire pe termen lung de înaltă calitate și accesibile financiar;
- **Foaia de parcurs privind „Statul de drept” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 275/2025**, Capitolul 23. „Sistem judiciar și drepturi fundamentale”, Drepturi fundamentale, Acțiunea 10. Drepturile persoanelor cu dizabilități asigurate.

La nivel internațional și european, temeiurile juridice și de politici relevante sunt reprezentate de:

- **Pilonul European al Drepturilor Sociale (2017/C 428/09)**, care asigură prevederi privind dreptul fiecărei persoane la servicii sociale de calitate, sprijin pentru incluziune și condiții echitabile de muncă;
- **Strategia Europeană privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021–2030**, care promovează autonomia, participarea activă și accesul egal la servicii și sprijin comunitar;
- **Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități (2007)**, ratificată de Republica Moldova, care obligă statele părți să asigure măsuri legislative și administrative pentru respectarea deplină a drepturilor persoanelor cu dizabilități, inclusiv prin furnizarea de servicii sociale accesibile, personalizate și de calitate.

Prin urmare, ajustarea cadrului normativ în domeniul serviciilor sociale este justificată de necesitatea alinierii legislației naționale la politicile și standardele europene relevante, asigurând coerența și compatibilitatea sistemului național de servicii sociale cu principiile și valorile Uniunii Europene, în special în domeniul protecției sociale, incluziunii și drepturilor fundamentale. Ajustarea cadrului normativ al serviciilor sociale este argumentată de necesitatea alinierii legislației naționale la cadrul de politici relevante pe domeniul social al Uniunii Europene.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Contextual ratificării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Republica Moldova a adoptat Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, care garantează dreptul persoanelor cu dizabilități de a beneficia, în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni, de toate serviciile publice disponibile pentru publicul larg, contribuind la îmbunătățirea cadrului de incluziune socială și la promovarea egalității de șanse a persoanelor cu dizabilități.

Totodată, Legea nr. 123/2010 privind serviciile sociale stabilește cadrul general pentru crearea și funcționarea sistemului integrat de servicii sociale, definind sarcinile și responsabilitățile autorităților publice centrale, ale prestatorilor și beneficiarilor de servicii. Conform acesteia, serviciile sociale reprezintă ansamblul de măsuri și activități destinate satisfacerii necesităților sociale ale persoanelor aflate în dificultate, inclusiv ale persoanelor cu dizabilități, în scopul prevenirii marginalizării și excluziunii sociale.

Sistemul național de servicii sociale din Republica Moldova, inclusiv în contextul reformei sistemului de asistență socială, necesită o reconceptualizare strategică, în conformitate cu principiile Pilonului European al Drepturilor Sociale, în special principiile 17 și 18, precum și cu Recomandarea Consiliului Uniunii Europene privind accesul la servicii de îngrijire pe termen lung de înaltă calitate și accesibile din punct de vedere financiar.

În pofida progreselor realizate în domeniul protecției sociale, Republica Moldova continuă să se confrunte cu provocări în asigurarea unor servicii sociale / accesibile, durabile și de înaltă calitate, care să răspundă eficient nevoilor diverselor categorii de beneficiari.

Cadrul normativ existent în domeniul serviciilor sociale este fragmentar și, în mare parte, **nefiind pe deplin aliniat principiilor și standardelor europene**. Această situație generează neuniformitate în aplicarea prevederilor legale și limitează capacitatea instituțiilor responsabile de a asigura servicii conforme cu cerințele actuale ale societății și cu angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova.

Totodată, **lipsa unui sistem coerent de standarde minime de calitate**, determină discrepanțe între nivelurile de prestare a serviciilor sociale, afectând transparența, monitorizarea și evaluarea eficienței acestora.

Un alt aspect problematic îl constituie **insuficiența aplicării unui mecanism unificat de management al cazului**, ceea ce împiedică coordonarea eficientă între instituțiile implicate în procesul de acordare a serviciilor sociale și limitează capacitatea de reacție integrată la nevoile beneficiarilor.

De asemenea, se constată capacități instituționale și profesionale limitate în rândul personalului din domeniul social, **lipsa unor programe sistematice de instruire și supervizare**, precum și dificultăți în **asigurarea unei acoperiri teritoriale echitabile a serviciilor**, în special pentru persoanele cu dizabilități la nivel teritorial.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Pentru integrarea în reglementările naționale ale serviciilor sociale, proiectul este fundamentat de bază pe principiile Pilonului European al Drepturilor Sociale și Recomandarea Consiliului Uniunii Europene privind accesul la servicii de îngrijire pe termen lung, **care stabilesc următoarele orientări de bază:**

1) Respectarea demnității umane, autonomiei și participării active a persoanelor cu dizabilități în toate aspectele vieții sociale și economice (Principiul 17);

2) Accesul universal și echitabil la servicii de îngrijire pe termen lung, de înaltă calitate și accesibile financiar, în special la domiciliu și în comunitate (Principiul 18);

3) Promovarea incluziunii sociale, a vieții independente și a participării în comunitate, prin servicii de sprijin personalizate și adaptate nevoilor individuale (Principiul 19);

Respectiv, ne propunem crearea unui sistem integrat de servicii bazat pe drepturile omului, solidaritate, diversitate și egalitate de șanse, în conformitate cu Strategia Europeană privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021–2030.

Aceste principii ne ghidează la elaborarea și actualizarea regulamentelor serviciilor sociale, pentru a garanta calitatea, accesibilitatea și orientarea lor către persoană, conform standardelor Uniunii Europene.

În condițiile menționate, în scopul asigurării unui sistem modern, coerent și eficient, aliniat normelor și bunelor practici europene, precum și cerințelor prevăzute de Pilonul European al Drepturilor Sociale și Strategia

Europeană privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021–2030, se impune revizuirea și actualizarea reglementărilor și Standardelor minime de calitate pentru cadrul normativ de reglementare a următoarelor servicii sociale:

- Hotărârea Guvernului nr. 569/2019 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Centrul de zi pentru persoane cu dizabilități” și a Standardelor minime de calitate;
- Hotărârea Guvernului nr. 885/2015 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea serviciului social „Casă comunitară” și a Standardelor minime de calitate;
- Hotărârea Guvernului nr. 413/2012 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Respiro” și a Standardelor minime de calitate;
- Hotărârea Guvernului nr. 722/2011 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Echipă mobilă” și a Standardelor minime de calitate;
- Hotărârea Guvernului 75/2014 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Plasament familial pentru adulții” și a Standardelor minime de calitate;
- Hotărârea Guvernului nr. 314/2012 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală” și a Standardelor minime de calitate;
- Hotărârea Guvernului nr. 711/2010 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată” și a Standardelor minime de calitate;
- Hotărârea Guvernului nr. 198/2019 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru persoanele cu dizabilități și a Standardelor minime de calitate;
- Hotărârea Guvernului 539/2023 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului de protezare și ortopedie și a Standardelor minime de calitate.
- Hotărârea Guvernului nr. 824/2008 privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale prestate în centrele de zi pentru copii cu dizabilități, (Publicată : 11-07-2008 în Monitorul Oficial Nr. 122-124 art. 831), se abrogă, iar prevederile corespunzătoare activității centrelor de zi pentru copii, au fost incluse în modificările la Hotărârea Guvernului nr. 569/2019 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Centrul de zi pentru persoane cu dizabilități” și a Standardelor minime de calitate;

Astfel, prezentul proiect de act normativ are ca scop îmbunătățirea calității, eficienței și accesibilității serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități, prin următoarele direcții principale de acțiune:

- 1) reglementarea unui sistem unificat de Management al cazului și modernizarea infrastructurii digitale a acestuia;
- 2) actualizarea standardelor minime de calitate în corespundere cu principiile europene privind drepturile omului și incluziunea socială;
- 3) consolidarea mecanismelor de monitorizare, control și asigurare a calității serviciilor sociale;
- 4) dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului din domeniul social, prin programe de formare și supervizare continuă;
- 5) promovarea serviciilor de suport și a modelelor de viață independentă și locuire asistată pentru persoanele cu dizabilități.

Proiectul urmărește crearea unui cadru modern, coerent și aliniat la standardele Uniunii Europene, care să garanteze prestarea eficientă, echitabilă și durabilă a serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități, în scopul asigurării bunei organizări a sistemului de asistență socială și facilitarea accesului la servicii sociale de calitate conform necesităților.

Cadrul normativ revizuit va contribui la:

- alinierea sistemului de servicii sociale la standardele și principiile Uniunii Europene;
- îmbunătățirea calității, accesibilității și sustenabilității serviciilor sociale;
- asigurarea respectării demnității umane și a incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități;
- instituirea unui sistem unificat de management al cazului și modernizarea infrastructurii digitale;
- consolidarea capacităților profesionale ale personalului din domeniul social;

- dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale comunitare, inclusiv pentru viață independentă și locuire asistată;
- creșterea eficienței proceselor de monitorizare, control și asigurare a calității serviciilor.

Proiectul actului normativ, se propune a fi promovat cu separare, din proiectul general nemijlocit pe domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități, reieșind din principiile de bază privind claritatea, coerența și eficiența reglementării cadrului normativ, pe domenii distincte, pentru facilitarea clarității și înțelegerii reglementărilor, menținerii coerenței normative și simplificării procedurii de avizare și aprobare.

Proiectul de hotărâre a Guvernului intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Alte opțiuni alternative analizate nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public include îmbunătățirea modului de reglementare și organizare a Serviciilor sociale, inclusiv a standardelor minime de calitate, care vor contribui la dezvoltarea acestora, calitative pentru persoanele cu dizabilități și conforme principiilor Uniunii Europene.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului respectiv nu implică/generează cheltuieli suplimentare celor care acoperă costurile serviciilor sociale, în vederea asigurării condițiilor necesare pentru utilizarea acestora de către toate persoanele cu dizabilități.

Implementarea proiectului notat se va limita mijloacelor financiare prevăzute anual în Legea bugetului de stat.

Prin promovarea proiectului hotărârii Guvernului în cauză, Ministerul Muncii și Protecției Sociale urmărește aprobarea doar a cadrului normativ necesar pentru asigurarea funcționării Serviciilor sociale și nu solicită resurse financiare suplimentare, exercițiul care va fi realizat ulterior în procesul de elaborare a Cadrului Bugetar de Cheltuieli pe Termen Mediu cu planificarea și solicitarea exactă a resurselor financiare pentru un număr concret de beneficiari în dependență de necesitatea identificată pentru fiecare serviciu.

Ținând cont de cele expuse, aprobarea proiectului hotărârii Guvernului nu va implica costuri suplimentare din Bugetul de stat, iar resursele financiare necesare pentru implementarea acestuia vor fi estimate ulterior, resurse care de altfel, vor fi coordonate cu Ministerul Finanțelor în procesul de planificare bugetară.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Stabilirea în sarcina prestatorilor privați de servicii sociale de a respecta reglementările de organizare și funcționare al standardelor minime de calitate.

4.4. Impactul social

Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv direct asupra beneficiarilor domeniului social, în special asupra persoanelor cu dizabilități, prin sporirea accesului acestora la servicii sociale de calitate, adaptate nevoilor individuale și conforme cu standardele europene în materie.

Măsurile propuse în cadrul proiectului sunt orientate spre consolidarea cadrului normativ și instituțional al serviciilor sociale, prin îmbunătățirea proceselor de reglementare și actualizarea standardelor minime de calitate.

Aceste acțiuni vor contribui la dezvoltarea unei rețele de servicii sociale calitative, accesibile și durabile, care să răspundă principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale, în special celor privind incluziunea socială, egalitatea de șanse și dreptul persoanelor cu dizabilități de a trăi independent și de a participa pe deplin la viața comunității.

În final, proiectul va sprijini buna organizare și funcționare a sistemului de asistență socială, va îmbunătăți mecanismele de coordonare interinstituțională și va facilita accesul persoanelor cu dizabilități la servicii sociale de înaltă calitate, contribuind la creșterea gradului de incluziune și participare socială.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea proiectului respectiv nu prevede impact asupra datelor cu caracter personal.

Sistemele Informaționale sunt protejate și securizate.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Implementarea proiectului respectiv nu prevede impact asupra echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului Implementarea proiectului respectiv nu prevede impact asupra mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Implementarea proiectului respectiv nu prevede alte impacturi și informații relevante.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii de Guvern <i>pentru modificarea unor acte normative (privind prestarea serviciilor sociale)</i>, este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale (www.social@gov.md), directoriul „Transparență”, link-ul de acces: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-modificarea-unor-acte-normative-privind-prestarea-serviciilor-sociale/15403.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul va fi supus expertizei juridice și anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Implementarea prevederilor proiectului nu necesită elaborarea sau modificarea altor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea prevederilor proiectului respectiv nu implică costuri suplimentare/realizarea unor măsuri.

Ministră

Natalia PLUGARU